

Міністерство культури та стратегічної комунікації України
Київська державна академія декоративно–прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією
Київської державної академії
декоративно-прикладного мистецтва
і дизайну імені Михайла Бойчука
Протокол від 12.03.2025 р. № 01
Голова приймальної комісії

Олена ОСАДЧА

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ІСПИТУ З КОМПОЗИЦІЇ

Освітній рівень: другий (магістерський)

Галузь знань: В Культура, мистецтво та гуманітарні науки

Спеціальність: В2 Дизайн
В3 Декоративне мистецтво та ремесла

Освітня програма: Дизайн
Декоративно-прикладне мистецтво

Розглянуто та затверджено на засіданні Вченої ради
Протокол від 27.03.2025 р., № 10/ 24-25

Голова Вченої ради Олена ОСАДЧА

Київ
2025

1. МЕТА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Мета вступного випробування (фахового іспиту) з композиції полягає у виявленні в абітурієнта теоретично-практичних знань та вмінь відповідно основних законів побудови композиції, проєктування, навичок художньо-образного і просторового мислення у дизайні. Проведення аналізу та визначення рівня творчого мислення, яким володіє абітурієнт, зокрема, виявлення його здатності володінням основними художньо-графічними та проєктними засобами у межах визначеного вступного випробування (фахового іспиту), що розкриває поставлену тему завдання..

2. ЗАВДАННЯ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ (ФАХОВОГО ІСПИТУ) З КОМПОЗИЦІЇ

Завдання: Створити декоративну формальну композицію, використовуючи графічні засоби, на основі заданої теми. Композиція повинна передавати явища або процеси, зазначені в екзаменаційному білеті.

Завдання акцентує увагу на творчому вираженні заданої концепції через інструменти графіки. Учасники мають проявити свій креативний потенціал і продемонструвати навички композиційного мислення.

Матеріали та техніка виконання: папір білий або тонований, олівці, пензлі, пера, лінійки, лекала, маркери, пастель, фарби (акварель, гуаш, темпера, акрил, туш). Аплікація не допускається.

Колірна гама обмежена — не більше 5 кольорів (наприклад, 5 хроматичних, або 3 хроматичних + 2 ахроматичних).

Формат роботи: А3.

Термін виконання: 3 години.

3. ПЕРЕЛІК ОРІЄНТОВАНИХ ТЕМ ФАХОВОГО ІСПИТУ

1. Енергія стихій: Вітер, Вода, Земля, Вогонь
2. Емоції: Радість, Щастя, Любов, Натхнення, Спокій, Сум, Гнів, Відчай
3. Пори року — Зима, Весна, Літо, Осінь
4. Світ природи — Гармонія, Життя, Музика, Баланс, Енергія, Материнство, Урожай, Дерево життя
5. Фізичні стани — Легкість, Важкість, Кристалізація, Плавність, Стискання, Зсув, Розпад, Злет, Падіння, Спалах, Ламкість, Пружність, Скупчення

4. ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТВОРЧОЇ РОБОТИ З КОМПОЗИЦІЇ

1. Композиція має чітко передавати тематику, запропоновану в екзаменаційному білеті.
2. Відображення авторського підходу до передачі заданої тематики має продемонструвати розуміння принципів композиції, таких як баланс, гармонія, динаміка, та вміння обирати відповідні графічні засоби (лінія, форма, ритм, контраст, фактура тощо).
3. Розташування композиції у форматі аркуша має бути гармонійним, без хаотичності та перевантаження композиції зайвими деталями.
4. Робота має бути завершеною, акуратною та естетично привабливою.
5. Авторський задум має бути чітко проявленим, а техніка та засоби мають гармонійно підтримувати змістовну ідею.

5. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧИХ РОБІТ

Для об'єктивного оцінювання творчих робіт важливо дотримуватись ключових вимог, які враховують як технічну майстерність, так і креативність автора:

1. Творча робота повинна чітко відповідати заданій темі або концепції, зазначеній в завданні.
2. Робота має бути унікальною і відображати індивідуальний підхід автора. Використання новаторських ідей та нестандартних рішень є позитивним фактором.
3. Елементи композиції повинні бути гармонійно розташовані у просторі. Застосування принципів балансу, ритму, контрасту й гармонії значно впливає на оцінку.
4. Техніка та якість виконання з використанням дозволених графічних засобів, акуратність, увага до деталей, технічна майстерність є важливими критеріями.
5. Робота має викликати емоційний відгук та бути естетично завершеною. Використання кольору, текстури і графічних елементів має підсилювати ідею.
6. Творча робота повинна бути завершеною, без недопрацювань чи помилок, які можуть вплинути на загальне враження
7. Дотримання технічних вимог, врахування всіх обмежень щодо матеріалів, кольорової гамми та інших заданих параметрів.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ТВОРЧИХ РОБІТ

Максимальна кількість балів фахового вступного випробування з композиції – 200.

Якщо загальна сума балів, виставлена абітурієнту екзаменаторами, не перевищує 124, то рівень такої роботи вважається низьким і абітурієнт до подальших випробувань не допускається.

Підсумковий бал визначається за такою шкалою:

- 181 – 200 балів – оцінка «відмінно»;
- 159 – 180 балів – оцінка «добре»;
- 125 – 158 балів – оцінка «задовільно»;
- 100 – 124 балів – оцінка «незадовільно».

Оцінка «**відмінно**» ставиться за якісне та своєчасне виконання повного обсягу завдання, виразне трактування образу теми, продемонстровано високий рівень графічної культури.

Оцінка «**добре**» ставиться за допущення незначних помилок в образному трактуванні теми, а також за неповний обсяг та несвоєчасне виконання екзаменаційного завдання, незначні помилки під час компоювання зображення на аркуші тощо.

Оцінка «**задовільно**» ставиться за часткове та/або несвоєчасне виконання екзаменаційного завдання, а також за допущення значних помилок в образному трактуванні теми – спрощене, чи навіть примітивне, а також невіддале компоювання зображення на аркуші.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється за недбале, неповне та несвоєчасне виконання екзаменаційного завдання, а також відсутність цілісного образу в роботі абітурієнта.

Оцінка складається з таких компонентів:

1. Відповідність образно-композиційного вирішення завданню та майстерність графічного зображення (0 – 80 балів):
  - 46 – 80 балів – образно-композиційне вирішення відповідає завданню, а графічне зображення виконано на високому рівні;
  - 22 – 45 балів – образно-композиційне рішення невиразне і не підкреслює властивості форми, графічне зображення не відрізняється високою майстерністю;
  - 0 – 21 балів – невідповідність образно-композиційного рішення завданню, невиразність графічного зображення, невиконання об'єктивних вимог завдання.
2. Досягнення цілісності в композиції за рахунок структурних та композиційних зв'язків між елементами композиції (0–60 балів):
  - 41 – 60 балів – досягнута композиційна цілісність, творчо застосовані базові принципи композиційного зв'язку головних елементів із другорядними, правильні пропорційні співвідношення побудови відповідно до обраної теми.

21 – 40 балів – незначні помилки в організації композиційних зв'язків між елементами;

0 – 20 балів – значні порушення цілісності в композиції.

3. Компоновка в форматі (0 – 40 балів):

27 – 60 балів – гармонійність всієї композиції відповідно до обраної теми в форматі;

13 – 26 балів – наявність недоліків у компоновці елементів композиції в форматі;

0 – 12 балів – відсутність відчуття зорової рівноваги і компоновки елементів в форматі.

4. Індивідуальний підхід (0 – 20):

0 – 20 балів – яскрава і неординарна композиційна побудова, досягнута виразність композиції, художнє узагальнення та розкриття обраної теми, виявлена висока графічна культура.

7. ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Академічна доброчесність базується на принципах чесності, відповідальності та поваги до інтелектуальної праці інших. Під час вступного творчого конкурсу абітурієнти мають дотримуватися таких принципів:

1. **Оригінальність творчого задуму:** роботи, подані на конкурс, мають бути створені виключно учасником. Кожна композиція повинна відображати особистий стиль, ідеї та технічні навички автора.

2. **Недопустимість плагіату:** заборонено використання чужих робіт або їх частин. Плагіат суперечить етичним стандартам та ставить під сумнів чесність конкурсанта.

3. **Заборона на використання штучного інтелекту:** учасникам забороняється використовувати штучний інтелект або інші автоматизовані засоби для створення чи генерації творчих композицій. Усі подані роботи повинні бути результатом власноруч виконаної праці.

4. **Прозорість процесу:** учасники мають гарантувати чесність у представленні своїх робіт. У випадку виникнення підозри на порушення правил, журі залишає за собою право провести додаткову перевірку.

5. **Повага до конкурсантів та організаторів:** дотримання правил конкурсу є проявом поваги до інших учасників та організаторів. Кожен має працювати чесно, дотримуючись заданих стандартів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Губаль Богдан. Композиція в дизайні. Одно-, дво-, і тривимірний простір : навч. посіб. / за ред. проф. Є. А. Антоновича. Тернопіль : ПД Матвій, 2011. 240 с.

2. Дизайн середовища міста: багатокритеріальна оптимізація та розумні технології: підручник. –Київ: Наукова думка, 2021. 628 с. Табл.47. Іл. 582. Бібліогр.:297 назв. ISBN 978-966-00-1781-1 Ю. М. Ковальов, Т. В. Малік, Н. М. Мхітарян, В. К. Сафронов, О. О. Сафронова.
3. Дурняк Б. В., Батюк А. Є. Розробка і дизайн рекламних видань : навч. посіб. Львів : Українська академія друкарства, 2006. 315 с.
4. Іванов С. І.. Основи композиції видання: навч. посіб. / Автор: Іванов С. І. Львів : Світ, 2013. – 232 с.
5. Клименюк Т. М. та ін. Проектна графіка : навч. посіб. / за ред. Т. М.Клименюк. Львів : Львівська політехніка, 2009. 217 с
6. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну : підручник. Вид. 2-е, доп. і випр. Київ : Кондор, 2007. 492 с.
7. Лесняк В. І. Графічний дизайн (основи предмета). Київ: Біос Дизайн Бук, 2009. 416 с.
8. Малік Т. В. Дизайн як засіб організації. середовища: навчальний посібник. Київ.: 2020. 120 с.
9. Михайленко В.Є., Яковлев М.І. Основи композиції (геометричні аспекти художнього формотворення) : навч. посіб. для студ. вищих навч. закладів. К.: Каравела, 2022. – 304 с.
10. Пічкур М. О. Теорія і практика композиції: навч. посібн. / М. О. Пічкур; МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Харків: ПромАрт, 2021. – 248 с.